

Fællesgrønt Duemosegård – Rammer for fællesskabet

Fællesskabets principper

Fællesgrønt Duemosegård er ca. 20 medlemmer, som i fællesskab dyrker et areal på ca. 1 hektar på Duemosegård i Stavnsholt. Arealet drives som en fælles mark og er ikke opdelt i jordlodder. Alle bidrager kollektivt og solidarisk, og høsten fordeles ligesådan. Et medlem kan bestå af en familie eller en enkeltperson. Fællesskabet er ikke formelt registreret som forening eller anden enhed.

Der betales et årligt bidrag til at dække udgifter til driften. Bidraget udgør i størrelsesordenen 1800 kr. og justeres år for år ud fra ønsket om budget for det kommende år og besluttet i fællesskab. Rabat på op til halvdelen af det regulære bidrag kan tildeles de, der som medlem er enkeltpersoner, dvs. bor alene og kun høster til eget brug. Det er op til det enkelte medlem at vurdere, om man med rimelighed kan gøre brug af rabatten og meddele dette til regnskabsføreren. Bidraget opkræves via e-post i efteråret.

Driften planlægges og gennemføres i fællesskab, i det de, der har landbrugsviden, fungerer som særlige kapaciteter og de, der ikke har, fungerer som arbejdskraft men også forventes gradvist at lære mere og mere og derved også kunne påtage sig større og større ansvar i fællesskabet. De landbrugskyndige fungerer desuden som daglig ledelse.

Marken dyrkes efter økologiske og biodynamiske principper. Da den biodynamiske kalender er afhængig af månens påvirkning og andre eksterne faktorer, er alle dage ikke egnede til alle former for aktiviteter. Kalenderen angiver fx at visse dage er egnede til at plante bladgrøntsager og andre til rodgrøntsager, og derfor kræves en vis fleksibilitet af alle i fællesskabet, så vi følger kalenderens

anvisninger.

Der er stor grad af tillid i fællesskabet til, at alle tager ansvar for at styre sin indsats, så der lægges den fornødne arbejdsindsats løbende. På samme måde forventes man at høste passende andele af de afgrøder, der til enhver tid er tilgængelige i marken. Man må altså ikke rydde halvdelen af bønnebedet til sin egen fryser men i stedet tage sin forholdsmæssige andel løbende.

Til at samarbejde benytter fællesskabet en Facebook-gruppe og et regneark på Google-drev; desuden kommunikeres også pr. e-post. I Facebook-gruppen laves opslag, som indkalder til fællessamlinger eller oplyser om behov i marken. Her forventes man at følge med på næsten daglig basis og skrive, om man kommer eller ikke; dette er nødvendig for planlægningen af samlingen. I regnearket holdes overblik over afgrødernes placering i marken (markplan) og over vores tidsforbrug i marken. Der føres ikke kontrol over tidsforbruget, men regnearket er et værktøj, som alle opfordres til at benytte, fordi det fungerer godt til, at man selv kan følge sit tidsforbrug i marken. Arket indeholder også medlemsliste og andre informationer.

Det forventede tidsforbrug i marken er 40-50 timer/sæson/medlem. Dette tidsforbrug er eksklusiv tid til at holde pause, til at tale sammen uden at arbejde og til at høste til sig selv. Tidsforbruget ligger

overvejende i sommerhalvåret og er bortregnet ferieperioder, og det betyder i praksis, at man i de aktive måneder typisk vil skulle lægge 2-4 timers arbejde om ugen i marken i sæsonens aktive uger.

Visse afgrøder høstes løbende i marken, fx salat og de fleste andre forårsafrøder. Her gælder princippet om, at man løbende blot høster 1/20 af det, der er tilgængeligt i marken. Andre afgrøder høstes sidst på sæsonen i fællesskab og lægges i jordkule eller i laden, fx kartofler, rødbeder og løg. Når disse afgrøder høstes, sorteres i 1. sortering, der holder længst og 2. sortering, der har skader og derfor holder kortere. Det forventes, at alle tager 2. sortering først og lader 1. sortering vente til 2. sortering er spist op. Derved får vi samlet set mest ud af vores høst, selvom det kan være irriterende at skulle skære grimme dele fra i køkkenet. Det hører med, når vi dyrker selv.

I den daglige drift i marken har alle ansvar for ordentlighed og ryddelighed. Der skal fx ikke ligge fraskårne plantedele i marken; disse skal tages med og lægges på komposten. Redskaber skal hænges på plads efter brug, og der skal holdes orden i laden løbende. Man kan ikke have fritløbende hunde med eller små børn, der skader afgrøderne. Børn er selvfølgelig velkomne, hvis de hjælpes til at færdes ansvarligt i marken.

Årshjul

Sæsonen starter med en samling i marts måned. Her klargøres marken og sæsonens afgrøder vælges og planlægges. Ansvarsområder deles ud, og de første fællesdage i marken planlægges. Her starter evt. nye medlemmer op.

I løbet af foråret skal der sås og plantes og lugningen påbegyndes. Der kan ligge store indsatser med at klargøre marken til udplantning og såning, og typisk bruges fællessamlinger på fx at lægge kartofler, sætte porrer, sætte løg, så gulerødder osv.

Når sæsonen er i gang, evalueres behovet for arbejdskraft i forhold til afgrøderne. Her kan nye medlemmer også tages ind, hvis der er behov for det.

Hen over sommeren skal der især luges, og der kan også være perioder med behov for vanding. Det er i sommerperioden, den største indsats forventes af alle. Her skal løbende lægges store indsatser omkring især lugning, og det er derfor vigtigt, at alle medlemmer kan yde på denne indsats. Det kan være hårdt arbejde, men sådan er økologisk markarbejde generelt.

Om efteråret høstes de store afgrøder som kartofler, løg og rødbeder, og der er en del arbejde med at sortere og arrangere høsten i kasser, som placeres i jordkule eller i laden. Desuden skal marken ryddes op løbende.

Sæsonen slutter med en sidste fællesdag i november, hvor den sidste høst tages ind og der ryddes op. Her holder vi også høstfest med fællesspisning og hygge i gårdens lokaler. Hen over vinteren høstes grønkål og porrer og få andre ting i marken, og man henter af afgrøderne i jordkullen og hallen.

Nye medlemmer

Nye medlemmer indstilles af eksisterende medlemmer. De, der indstiller, skal overveje, om de nye passer i fællesskabets kultur og værdier, og de har en særlig rolle som vært for det nye medlem de første 1-2 sæsoner for at sikre det nye medlems integration og engagement. Potentielle medlemmer kan med fordel inviteres uformelt af værten til at opleve almindelige arbejdsdage i marken, uden at det skal aftales med andre. På den måde får vi gæster, der hjælper lidt til, og de potentielle medlemmer kan fornemme stemning og arbejdskultur i marken, inden den egentlige optagelsesproces.

Når nye medlemmer har været forbi og ønsker at blive medlem af fællesskabet, og ledelsen har vurderet, at der er plads til nye medlemmer, inviteres de nye til et fællesmøde, hvor de introduceres til de praktiske forventninger og opgaver, der er en del af fællesskabets rygrad. På fællesmødet introducerer et erfarent medlem det nye medlem til kulturen og opgaverne i fællesskabet. Følgende skal som minimum med i introduktionen:

- At der er behov for, at fællesskabet gives en høj prioritet, specielt i perioden fra april til oktober hvert år.
- At det i perioder er hårdt at arbejde i marken og at det er forventeligt at få træt ryg og ømme muskler – det er en del af pakken. Hvis man ikke har den vedholdenhed, der skal til fire timers lugning, skal man måske genoverveje sit medlemskab.
- Årets gang gennemgås, og der lægges vægt på at understrege, at der forventes 50 timers årlig indsats, og at denne jo skal ligge i sommerhalvåret, og bortregnet ferieperioder, så det i praksis betyder, at man i de aktive måneder typisk vil skulle bruge 2-4 timer om ugen i marken i sæsonens aktive uger. Denne tid er eksklusiv snak, hvor der ikke arbejdes imens samt tid, man bruger på at høste til sig selv.
- At der forventes en høj deltagelse i fælles arbejdsdage og samlinger, og at det ofte bliver meldt ud med kort varsel, når der kræves større indsatser.
- At fællesskabet således ikke er egnet til folk, der rejser bort i lange perioder hver sommer, eller til folk, der har så travlt med andre aktiviteter, at de ikke kan være fleksible og komme i marken med få dages varsel hen over sæsonen.

Når et nyt medlem har været med i ca. tre måneder, gennemføres en samtale med daglig ledelse, hvor de første måneders oplevelse af fællesskabet evalueres. Virker det overkommeligt? Er der god kontakt til de andre medlemmer? Forstår det nye medlem de anvisninger, der har været fra vært, ledere og andre undervejs? Har begge parter lyst til, at det skal fortsætte? Er samtalen positiv, kan det nye medlem fortsætte sæsonen ud.

Ved sæsonens afslutning tager vært og ledelsen igen en samtale med det nye medlem, og det afgøres endeligt, om deltagelsen skal afsluttes, eller det nye medlem optages permanent.

Hvis man ønsker at udtræde af fællesskabet, skal det helst meddeles i vinterperioden og med så god varsel som muligt. Det kan ske via e-post til ledelsen eller ved mundtligt at sige det på en samling. Der tilbagebetales ikke bidrag. Man kan også vælge at overgå til passivt medlemskab i op til to sæsoner, hvorved man forbliver på medlemslisten men ikke deltager i arbejdet, høster eller betaler.